

ขอความทั่วไป

๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา

การทำสวนยางพารายังเป็นอาชีพหลักและสำคัญของประเทศไทย เป็นสินค้าออกที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาได้มากเป็นที่ ๒ รองจากข้าวตลอดมา ในปี ๒๕๑๕ ไทยส่งยางเป็นสินค้าออกถึง ๓๒๘,๔๔๓ ตัน ในจำนวนที่ผลิตได้ทั้งหมด ๓๓๖,๓๖๔ ตัน และในปี ๒๕๑๖ ผลิตได้ทั้งหมด ๓๘๖,๐๐๐ ตัน ส่งออก ๓๖๘,๐๐๐ ตัน ได้ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยเป็นมูลค่าประมาณ ๔,๕๐๐ ล้านบาท และสูงกว่าชาว ประเทศไทยผลิตยางได้ ๑๐ % ของยางทั่วโลก และเป็นอันดับสามรองจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย ถ้าจะประมาณอย่างคร่าว ๆ ว่าผู้มีอาชีพทำยาง จะมีอยู่ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน แต่ละคนมีครอบครัวเฉลี่ยสามสี่คนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ คร่าวๆ ๕.๕ คน ประชากรเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการผลิตยาง และต้องยังชีพอยู่กับรายได้จากการผลิตและการทำยางจะมีประมาณ ๒,๗๕๐,๐๐๐ คน เมื่อรวมถึงจำนวนผู้มีอาชีพในการทำยาง ผลิตกันทีเดียวแล้ว ประมาณว่ามีประชากรที่ยังชีพจากยางพาราไม่ว่ากว่า ๓ ล้านคน มีอัตราถึงร้อยละ ๖๓ % ของจำนวนประชากรในจังหวัดที่มีการปลูกยางใน ๑๗ จังหวัด หรือร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งประเทศ

๑ เสริมลาภ วสุวัต "สถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตของการผลิตยางธรรมชาติของประเทศไทย" บรรยายในการประชุมวิชาการประจำปี ๒๕๑๕ เรื่องอนาคตของการเกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ ศูนย์วิจัยการยาง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ระหว่าง ๒ - ๔ เมษายน ๒๕๑๖ หน้า ๑๗

ปัจจุบัน ประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพาราประมาณ ๘.๖ ล้านไร่ เป็นยางพันธุ์ที่ประมาณ ๑ ล้านไร่ เวลานี้เรามีสวนยางที่กำลังกรีดยางได้อยู่ประมาณ ๕ ล้านไร่ กระจายอยู่ใน ๑๗ จังหวัด อยู่ทางภาคใต้ ๑๔ จังหวัด และทางภาคตะวันออก ๓ จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด ส่วนทางภาคใต้ที่จังหวัด ชุมพร ระนอง พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ตรัง กระบี่ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีสวนยางรวมทั้งสิ้นอยู่ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ สวน ส่วนใหญ่เป็นสวนยางขนาดเล็กไม่เกินกว่า ๕๐ ไร่ สวนยางที่อายุมากกับสวนยางที่กำลังกรีดยางได้ผลดีอยู่ในขณะนี้ ประมาณ ๔๐ % เป็นสวนยางพันธุ์เลว จะต้องปรับปรุงในเรื่องพันธุ์ยางโดยเร็วที่สุด สำหรับสวนยางที่ยังเล็กอยู่และที่กำลังปลูกกันใหม่ ๆ ในที่ดินแห่งใหม่ ก็ยังใช้พันธุ์เลวปลูกไม่น้อยกว่า ๕๐ - ๗๐ %

ในเรื่องการปลูกยางเพิ่มเนื้อที่ขึ้นใหม่นั้น ทางราชการไม่เคยแนะนำให้ปลูกเพิ่มขึ้นเลย นอกจากมีการส่งเสริมให้มีการปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ดีหรือไม่ขึ้นต้นอื่น ๆ ในพื้นที่เดิม แต่เนื้อที่ที่ยังก็ยังไม่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ สาเหตุที่จูงใจให้ประชาชนยังนิยมปลูกยางเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันก็เพราะยางยังอำนวยประโยชน์ให้เกษตรกรมากกว่าพืชอื่น ๆ หลายประการ เช่น

๑. สภาพพื้นที่ ที่เนิน ควน เขา ไม่ราบเรียบ เหมาะแก่การปลูกยางมากกว่าพืชอย่างอื่น
๒. ยางเป็นพืชที่ปลูกง่ายไม่ต้องเสียเงินเสียเวลาเฝ้าดู หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษามากนัก และศัตรูของต้นยางนอกจากวัชพืชแล้วก็เกือบไม่มีโรคอื่น ๆ รบกวนเลย
๓. ผลผลิตที่ได้รับจากต้นยางไม่ต้องง้อพ่อค้า เก็บเอาไว้นขายเมื่อไรก็ได้ ไม่เน่าเสียง่าย เหมือนผลผลิตพืชอื่น ๆ
๔. ผลผลิตไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะโคหรือมีคุณภาพอย่างไรก็จำหน่ายได้หมด ไม่มีเหลือ
๕. ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เพราะมีพ่อค้าเข้าไปรับซื้อถึงสวน ซึ่งพืชอย่างอื่นไม่มีใคร ใครเข้าไปซื้อถึงที่

๒ รัตน เพชรจันทร์ "ทำไมเกษตรกรภาคใต้จึงนิยมยางพาราเป็นอาชีพ" ข่าวกองทุน
สงเคราะห์การทำสวนยาง ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน ๒๕๑๔)

๖. ต้นยางให้ผลผลิตยาวนานและแน่นอน ไม่ใช่ให้ผลปีเว้นปีหรือมากบ้างน้อยบ้างอย่างพืชชนิดอื่น และทำรายได้เกือบตลอดปี

เนื่องจากความง่ายและความสะดวกหลายประการข้างต้น เมื่อผู้ใดมีที่ดินก็จะปลูกยางกันหมด แม้ไม่ชอบปลูกยางก็ต้องปลูก เพราะไม่ทราบจะปลูกอะไรจึงจะไม่เสี่ยงและไม่เดือดร้อนในเรื่องตลาดและการขนส่ง แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการปลูกยางเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็ไม่มากจนถึงขนาดที่นำวิกฤตแก่ประการใด สำหรับประเทศไทยรายได้จากยางพาราปัจจุบันเมื่อเทียบกับรายได้จากสินค้าออกนอกเกษตรกรรม จะมีมูลค่าประมาณ ๑๕ - ๒๕ % และเมื่อเทียบกับสินค้าออกทั้งหมดอยู่ระหว่าง ๑๐ - ๒๐ %^๓

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษาและค้นคว้า

การเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องการผลิตและการค้ายางพาราของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๖ นี้ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษามุ่งสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาถึงการผลิตและการค้ายางพาราของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๖ นี้ เนื้อที่ปลูกยางพารามีเท่าไร ปริมาณผลิต ผลผลิต รายได้ และต้นทุนในการผลิตและการจำหน่าย เนื่องจากการผลิตยางพาราหรือการทำสวนยางเป็นอาชีพที่สำคัญของเกษตรกรส่วนใหญ่ทางภาคใต้และภาคตะวันออก ดังนั้นรายได้ของประชากรในภาคดังกล่าวก็ได้อาศัยการจำหน่ายยางเป็นส่วนมาก ยางพาราจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาคดังกล่าว

^๓ เสริมลาภ วสุวัต "สถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตของการผลิตยางธรรมชาติของประเทศไทย" เรื่องเดิม หน้า ๑๑

๒. เพื่อศึกษาถึงภาวะการค้าและการตลาดยางพาราว่า ยางพาราได้ผ่านกลไกการผลิต ไปถึงผู้ซื้อได้อย่างไร ในระหว่างทางต้องผ่านมือพ่อค้าคนกลางประเภทใดบ้าง โดยวิถีใด การขนส่ง การจำหน่าย และเรื่องราคาเป็นอย่างไร

๓. เพื่อศึกษาถึงนโยบายสนับสนุนและช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่อการผลิตยางพารา นโยบายกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และปัญหาที่รัฐบาลควรระวังจะทำต่อไป เพื่อช่วยการผลิตยางพาราใหม่ เสถียรภาพที่มั่นคงยิ่งขึ้น

๔. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของยางธรรมชาติที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาเรื่องการผลิตและการค้ายางพาราของประเทศไทย มีรายละเอียดที่ลึกซึ้ง และกว้างขวางมาก จำต้องใช้เวลามาก เนื่องจากผู้เขียนมีข้อจำกัดทางด้านเวลาในการ - ศึกษา จึงเลือกศึกษาเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ๆ เท่านั้น ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมรายละเอียด ปลุกย่อยทั้งหมด และการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ของยางพารา ปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาตามภาวะเศรษฐกิจและตลาดโลก ดังนั้น ในการสรุปขอเสนอแนะบางประการ ที่ควรทำในอนาคต จึงยากที่จะกำหนดให้ตายตัวลงไปได้ และการศึกษาเรื่องการผลิตและการค้า ยางพาราของประเทศไทยในวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นการศึกษาความเป็นมาของการผลิตและ การค้ายางพารา ระหว่างปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๖ เท่านั้น

ขอบเขตของการศึกษาจะแบ่งสาระสำคัญออกได้ดังนี้ คือ บทที่ ๒ ศึกษาเกี่ยวกับ แหล่งผลิตยางพารา เนื้อที่ปลูกยางพารา และพันธุ์ยางพาราที่ปลูกในประเศไทย ตลอดจน ถึงปริมาณและกรรมวิธีในการผลิต ต้นทุน บทที่ ๓ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับตลาดและการค้า ยาง โดยศึกษาถึงการค้าภายในและภายนอกประเทศ โครงสร้างและวิถีทางการตลาด ตลอดจนถึงปริมาณและมูลค่ายางที่ส่งออก วิธีปฏิบัติและกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งออก บทที่ ๔ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และบทบาทของทางราชการที่ให้ความช่วยเหลือ บทที่ ๕ เป็นการศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาผลผลิตคอไรต่ำ และ

ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพพืช ๒ ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตยางแห้ง และปัญหาการคายางกกล่า ส่วน
บทที่ ๖ เป็นการสรุปและเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้า
ของการผลิตและการคายาง

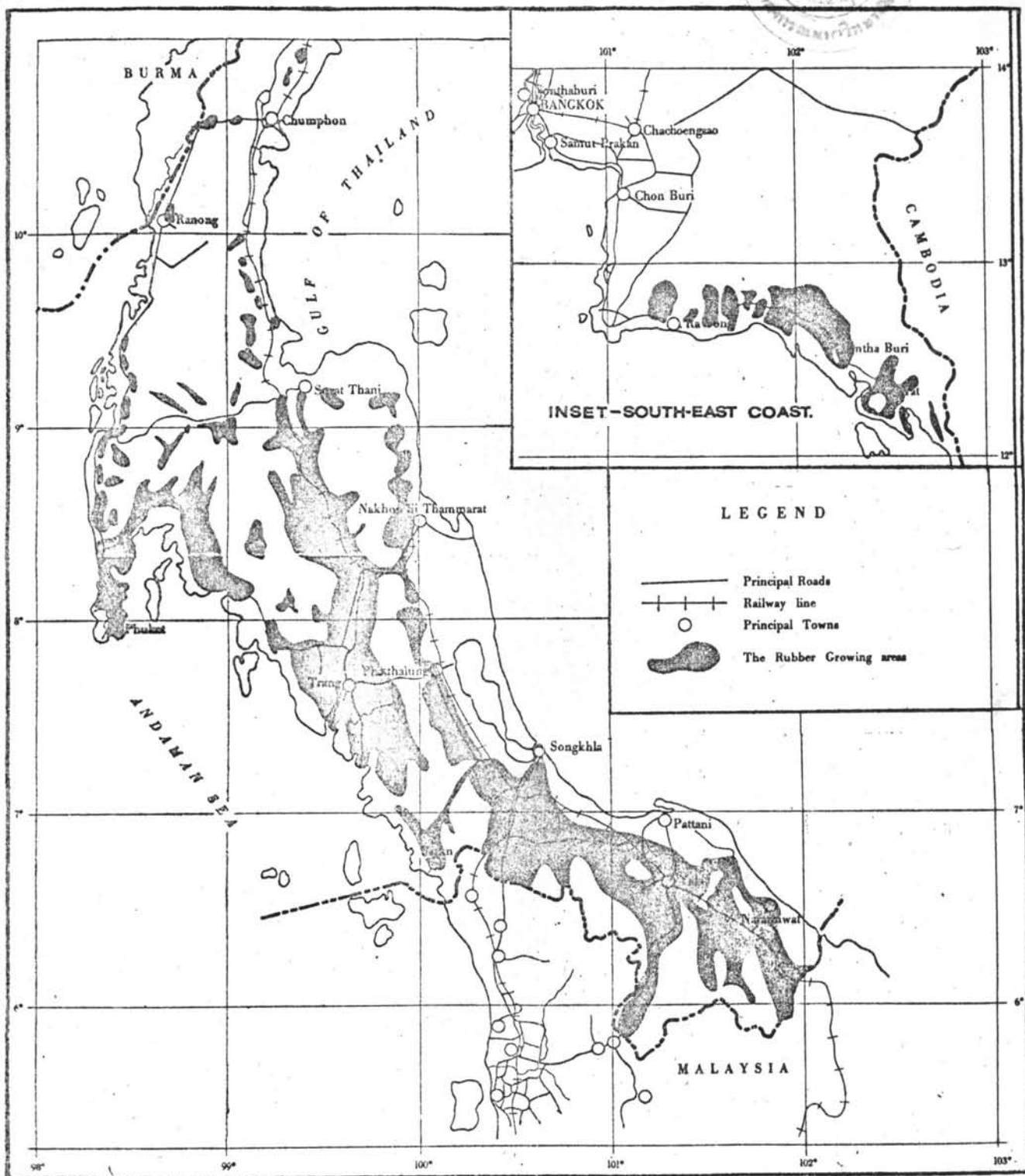
๑.๔ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การทำสวนยางและการผลิตยางเป็นอาชีพหลักที่เป็นสินค้าออกที่ทำรายได้ให้แก่ประ-
เทศเป็นประจำอยู่ตลอดเวลา ในภาวะที่สถานการณ์น้ำมันขาดแคลน จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้
แข่งขันของยางธรรมชาติหรือยางสังเคราะห์ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์จากน้ำมันโดยตรงของขาดแคลน
และมีราคาสูงขึ้น จนประเทศผู้ซื้อต้องหันมาพึ่งและใช้ยางธรรมชาติแทนยางสังเคราะห์มากขึ้น
ยางพาราจะเป็นสินค้าออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศมากขึ้นในอนาคต ดังนั้นการศึกษาและค้นคว้า
นี้จะทำให้ทราบถึงกรรมวิธีการผลิต ต้นทุนการผลิตและจำหน่าย รายได้ของเจ้าของสวนยาง
อุปสรรคในการปรับปรุงสวนยาง และการผลิตเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการผลิตให้
มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๕ วิธีการดำเนินการศึกษาและค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแบบทุติยภูมิ
(Secondary Data) จากสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ที่ได้เก็บรวบรวมไว้ เช่น
กองการยาง กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ศูนย์วิจัย
การยาง คานส์ลการกร ตลอดจนพหุภาคีกลาง และชาวสวนยาง นอกจากนี้ยังใช้เอกสาร
วารสารต่าง ๆ เช่น ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร ข่าวกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ราย
งานเศรษฐกิจรายเดือนเหล่านี้ เป็นต้น

แผนที่แสดงเนื้อที่ปลูกยางพาราในประเทศไทย

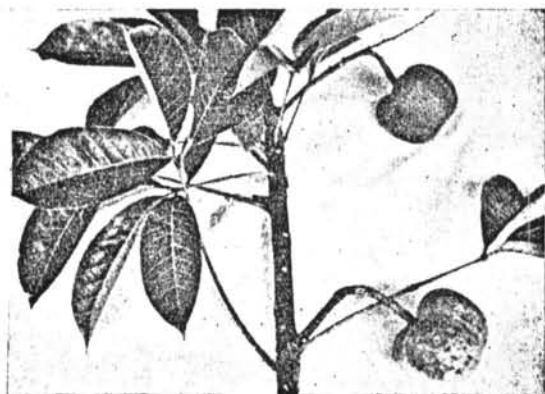
FRONTISPIECE: MAP OF PENINSULAR AND SOUTH-EAST THAILAND SHOWING THE RUBBER AREAS.

ภาพที่ 1.1 หยอดยางที่ยังช่วยมนุษย์ให้ได้รับความผาสุกและ
ความสะดวกสบายนานาประการ

ภาพที่ 1.2 ช่อดอกยางพารา

ภาพที่ 1.3 ผลยางพารา

ภาพที่ 1.4 เมล็ดยางพาราพันธุ์ต่างๆ
กับเมล็ดทองถั่ว

